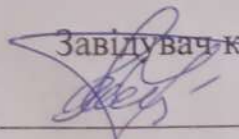

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра рослинництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри, ст.н.с.

В. В. Гангур

“23” грудня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ РОСЛИННИЦТВА

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Полтава
2020/2021 н.р.

Робоча програма міжфакультетської вибіркової навчальної дисципліни «Основи рослинництва» для здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії.

Мова викладання державна.

Розробник: Гангур В.В., к.с.-г.н., ст.н.с., завідувач кафедри рослинництва.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри рослинництва протокол від 23 грудня 2019 року № 9.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	4
Лекції (годин)	16
Практичні (семінарські) (годин)	14
Лабораторні (годин)	–
Самостійна робота (годин)	60
в т.ч. індивідуальні завдання	–
Вид підсумкового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: ботаніка, біологія, хімія.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів знань про польові культури, особливості їх росту та розвитку, вимоги до факторів середовища, сучасні прийоми та технології вирощування високих врожаїв кращої якості при найменших затратах праці та коштів.

Основні завдання навчальної дисципліни:

надання інформації про біологічні особливості провідних сільськогосподарських культур, що вирощують в Україні, інноваційні технології вирощування сільськогосподарських культур залежно від особливостей кліматичної і ґрунтової характеристики зони господарювання.

Компетентності:

загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
4. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові:

1. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

Програмні результати навчання:

1. Здійснювати біологічний контроль за станом посівів та управляти процесами формування врожаю.

2. Вдосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літератури, відповідної документації для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Рослинництво як наукова дисципліна та галузь аграрного виробництва.

Тема 2. Зернові злакові культури і гречка.

Тема 3. Зернові бобові культури.

Тема 4. Олійні і ефіроолійні культури.

Тема 5. Коренеплоди та бульбоплоди.

Тема 6. Баштанні та прядивні культури.

Тема 7. Класифікація новітніх технологій в рослинництві, історія становлення та умови їх реалізації.

Тема 8. Елементи сучасної технології вирощування польових культур.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

(денна форма)

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		практ.	самостійна робота	
Тема 1. Рослинництво як наукова дисципліна та галузь аграрного виробництва.	10	2	–	8
Тема 2. Зернові злакові культури і гречка.	14	2	4	8
Тема 3. Зернові бобові культури.	14	2	4	8
Тема 4. Олійні і ефіроолійні культури.	12	2	2	8
Тема 5. Коренеплоди та бульбоплоди.	12	2	2	8
Тема 6. Баштанні та прядивні культури.	12	2	2	8
Тема 7. Класифікація новітніх технологій в рослинництві, історія становлення та умови їх реалізації.	8	2	-	6
Тема 8. Елементи сучасної технології вирощування польових культур.	8	2	-	6
Усього годин	90	16	14	60

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Тема 2. Зернові злакові культури і гречка.		
1.	Морфологічна будова зернових культур. Види, підвиди, різновидності пшениці, ячменю, жита.	2
2.	Морфологічні ознаки, види, підвиди, різновидності, групи тритикале, гречки.	2
Тема 3. Зернові бобові культури.		
3.	Морфологічна будова зернобобових культур гороху, чини, нуту.	2
4.	Морфологічна будова зернобобових культур квасолі, сої, сочевиці.	2
Тема 4. Олійні і ефіроолійні культури.		
5.	Біологічні та морфологічні особливості олійних та ефіроолійних культур.	2
Тема 5. Коренеплоди та бульбоплоди.		
6.	Морфологічна будова коренеплідних та бульбоплідних рослин.	2
Тема 6. Баштанні та прядивні культури.		
7.	Систематика та морфологічна будова прядивних та баштанних культур.	2
Разом		14

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	2	3
1.	Тема 1. Рослинництво як наукова дисципліна та галузь аграрного виробництва. <i>Еколого-біологічні та агротехнічні основи рослинництва.</i>	8
2.	Тема 2. Зернові злакові культури і гречка. <i>Господарське значення, біологічні особливості та технологія вирощування проса і сорго.</i>	8
3.	Тема 3. Зернові бобові культури. <i>Господарське значення, біологічні особливості та технологія вирощування люпину і кормових бобів.</i>	8

1	2	3
4.	Тема 4. Олійні і ефіроолійні культури. <i>Морфологічна характеристика, біологічні особливості та основні елементи технологій вирощування рицини, сафлору, рижю, маку, гірчиці, кунжуту, перили, лялеманції.</i>	8
5.	Тема 5. Коренеплоди та бульбоплоди. <i>Морфологічна характеристика, біологічні особливості та основні елементи технологій вирощування кукузику і цикорію.</i>	8
6.	Тема 6. Баштанні та прядивні культури. <i>Господарське значення, біологічні особливості та технологія вирощування конопель.</i>	8
7.	Тема 7. Класифікація новітніх технологій в рослинництві, історія становлення та умови їх реалізації. <i>Характеристика технологій з різним рівнем інтенсифікації виробництва.</i>	6
8.	Тема 8. Елементи сучасної технології вирощування польових культур. <i>Адаптивні і сортові технології вирощування та їх характеристика.</i>	6
Разом, год.		60

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання, форми поточного і підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним рівня вище межі незадовільного навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- виконання практичних робіт та їх захист;
- виконання завдань самостійної роботи (підготовка конспекту).

Підсумковий – здійснюється за кредитно-трансферною системою оцінювань знань і умінь здобувачів вищої освіти.

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» денної форми навчання **залік**.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИДІВ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Виконання практичних робіт та їх захист

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	7	Відмінне виконання практичної роботи. Здобувачем надана повна відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми (не менше 90% потрібної інформації).
Достатній	6	Виконання практичної роботи вище середнього рівня. Здобувачем надана достатньо повна відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
Задовільний	5-4	Виконання практичної роботи на достатньому рівні. Здобувачем надана неповна відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки).
Низький	3-1	Виконання практичної роботи відповідає мінімальним критеріям. Здобувачем надана коротка відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації).

Виконання завдань самостійної роботи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації).
Достатній	4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
Задовільний	3	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки.
Низький	2-1	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації).

Виконання контрольної роботи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	10–11	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації).
Достатній	7–9	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
Задовільний	4–6	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки).
Низький	1–3	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації).

8. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи студентів			Разом по темі
	виконання лабораторної роботи та її захист	виконання завдань самостійно і роботи	виконання контрольної роботи	
1	2	3	4	5
Тема 1. Рослинництво як наукова дисципліна та галузь аграрного виробництва.	–	5	–	5
Тема 2. Зернові злакові культури і гречка.	14	5	–	19
Тема 3. Зернові бобові культури.	14	5	–	19
Тема 4. Олійні і ефіроолійні культури.	7	5	–	12
Тема 5. Коренеплоди та бульбоплоди.	7	5	–	12
Тема 6. Баштанні та прядивні культури.	7	5	–	12

1	2	3	4	5
Тема 7. Класифікація новітніх технологій в рослинництві, історія становлення та умови їх реалізації.	–	5	–	5
Тема 8. Елементи сучасної технології вирощування польових культур.	–	5	11	16
Всього	49	40	11	100

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво. Підручник. - К.: “Аграрна освіта”, 2001. – 590 с.
2. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. – К.: “Центр навчальної літератури”, - 2004. – 808 с.
3. Рослинництво. Інтенсивна технологія вирощування польових і кормових культур: Навчальний посібник/За ред. М.А. Білоножка. – К.: Вища школа, 1990. – 292 с.
4. Рослинництво: підручник для підгот. бакалаврів у аграр. вищих навч. закл. 3-4 рівнів акредит. / С. М. Каленська, О. Я. Шевчук, М. Я. Дмитришак ; ред. О. Я. Шевчук . - К.: НАУУ, 2005. - 502 с.
5. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття / За ред. М.Г.Городнього. – К.: Вища школа, 1981. – 344 с.
6. Рослинництво. Модульний метод з тестового контролю і рейтинговою оцінкою знань студентів на ПЕОМ./ Куценко О.М., Кочерга А.А., Бондарева Л.Ф. та ін. – К.: Центр навчальної літератури, - 2005. – 312 с.
7. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття. За ред. Бобро М.А., Танчика С.П., Алімова Д.М. – К.: “Урожай” - 2001. – 389 с.
8. Найпоширеніші сільськогосподарські культури України. Зернові колосові, бобові. Бульбоплоди: Навчальний посібник / Куценко О.М., Дмитришак М.Я., Ляшенко В.В.. – Полтава: ФОП Говоров С.В., 2015. – 80 с.

Допоміжні

1. Алимов Д.Н., Шелестов Ю.В. Технология производства продукции растениеводства. - К.: Вища школа, 1988. – 320 с.
2. Бугай С.М. Растениеводство / Учебное пособие для с.-х. вузов. – К.: Вища школа, 1975. – 375 с.
3. Бугай С.М. Рослинництво (Підручник для студентів с.-г. вузів агроном. спец.) – К.: Вища школа, 1978. – 380 с.
4. Вавилов П.П. Практикум по растениеводству / Учебное пособие для с.-х. вузов. – М.: Колос, 1983. – 352 с.

5. Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань : [монографія] / За ред. професора Г.Є. Мазнева. – Харків: Вид-во «Майдан», 2015. – 592 с.
6. Кияк Г.С. Рослинництво /Підручник для с.-г. вузів/. – К.: Вища школа, 1976.
7. Растениеводство / Вавилов П.П., Гриценко В.В. и др. / М.: Колос, 1981. – 432 с.
8. Растениеводство / С.М.Бугай, А.И.Зинченко и др. /. – К.: Вища школа, 1987. – 328 с.
9. Растениеводство/ П.П.Вавилов, В.П.Гриценко и др. / М.: Агропромиздат, 1986. – 512 с.
10. Рослинництво. За ред. О.Я.Шевчука. – К.: ЗАТ “Віпол”, - 2005. – 502 с.
11. Технології виробництва продукції рослинництва: підруч. для підгот. бакалаврів напр. галузей знань "Економіка та підприємництво" і "Менеджмент" у вищих навч. закл. II - IV рівнів акредитації Мінагрополітики України / С. П. Танчик, М. Я. Дмитришак, Д. М. Алімов [та ін] ; за ред. С. П. Танчика ; М-во аграр. політики України. - К. : Слово, 2008. - 1000 с.
12. Харченко О.В. Основи програмування врожаїв сільськогосподарських культур: Навчальний посібник. – Суми, Університетська книга, 1999. – 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України – dir@dnsgb.kiev.ua
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – nlu@csl.freenet.kiev.ua